

Nr 86

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående organisationen av statens invandrarverk, m. m., och Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning rörande anslag till omhändertagande av flyktingar jämte motioner.

(3:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 13, punkterna B 11 och B 13) beräknat medel för centralt verk för invandrarfrågor och för anpassningsåtgärder för invandrare har Kungl. Maj:t i propositionen nr 53 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 7 mars 1969 föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att vid statens invandrarverk inrätta en tjänst för generaldirektör i Cp 5, en extra ordinarie tjänst för avdelningschef samt fyra extra ordinarie tjänster för byråchefer,
2. till Statens invandrarverk för budgetåret 1969/70 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 9 000 000 kr.,
3. till Anpassningsåtgärder för invandrare för budgetåret 1969/70 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Kungl. Maj:t har vidare i propositionen nr 1 (bilaga 13, punkten B 12, s. 87—89 i utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1969) föreslagit riksdagen

att till Omhändertagande av flyktingar för budgetåret 1969/70 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 6 300 000 kr.

I de vid riksdagens början väckta likalydande motionerna I: 56 av herr Virgin m. fl. och II: 63 av herr Holmberg m. fl. har hemställts

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att motionerna överlämnas till invandrarutredningen för beaktande vid dess fortsatta utredningsarbete.

Utskottet. 1968 års riksdag (prop. 1968: 42, SU 196) beslöt att en permanent central utlänningsmyndighet skall inrättas den 1 juli 1969. Beslutet innebar vidare att myndighetens huvuduppgifter lades fast och att verkets styrelse skall bestå av verkschefen som ordförande och sex lekmannaledamöter.

Kungl. Maj:t föreslår nu riksdagen att anvisa medel för en sådan myn-

dighet — benämnd statens invandrarverk. Medelsberäkningen grundar sig på en redovisad organisation med en verksledning om en generaldirektör och en avdelningschef. Under verksledningen organiseras myndigheten på fyra byråer som var och en förestås av en byråchef. Verket avses ha 202 tjänster budgetåret 1969/70, varav 180 tjänster beräknas motsvara det stadigvarande personalbehovet. Förutsatta ytterligare undersökningar och kartläggningar m. m. kan medföra nya överväganden om verkets organisation på längre sikt.

Utskottet har ingen erinran mot den förordade organisationen och tillstyrker de därpå grundade förslagen om medelsanvisning och om bemyndigande att inrätta tjänster. Anledning till erinran föreligger inte heller mot vad departementschefen i övrigt i anslutning därtill anfört.

Utskottet har med tillfredsställelse noterat vad som anförts om anpassningsfrågornas utrymme i verkets arbetsuppgifter med förutsatta initiativ och engagemang från verksledningens sida och förstärkning av personalen. Därmed har tillgodosetts vad utskottet (SU 1968: 196, s. 10—11) i fråga om myndighetens uppgifter anfört om vikten av att frågor om invandrares anpassning ges ökat utrymme.

Kungl. Maj:ts förslag att för åtgärder för invandrares anpassning anvisa 2 000 000 kr. mot 1 350 000 kr. för innevarande budgetår tillstyrks som välmotiverat och tillgodoseende angivna intentioner. Utskottet vill i detta sammanhang som departementschefen stryka under det förhållandet att ansvaret för anpassningsåtgärderna primärt fortfarande åligger de statliga och kommunala fackmyndigheterna och att de totala resurserna sålunda blir avsevärt större än vad de här föreliggande medelsberäkningarna utvisar.

Mot medelsberäkningarna i övrigt har utskottet inte heller någon erinran.

Kungl. Maj:t har år 1968 tillkallat sakkunniga — invandrarutredningen — för att utreda invandrarnas anpassningsproblem m. m. Utskottet tar i detta sammanhang upp hemställan i motionerna I: 56 och II: 63 om att motionerna överlämnas till invandrarutredningen för beaktande.

Vad i motionerna anförts om en planmässig invandring och om lika standard ligger redan i av 1968 års riksdag godtagna riktlinjer för utlänningspolitiken. I frågan om sammansmältning med den inhemska befolkningen ansluter sig utskottet helt till den i utredningens direktiv anförda uppfattningen att begreppen assimilerings och integration bör föras bort ur debatten. Åtgärder bör prövas med hänsyn till vad som i varje särskilt fall är ändamålsenligt. Vad angår arbetsmarknadsanknytningen innehåller motionerna endast en anslutning till antagna riktlinjer. Frågan om möjligheterna för invandrarna att bevara sitt kulturella, religiösa och språkliga arv har redan lagts på utredningen. Informationsfrågorna får genom de förslag som nu lagts fram anses i rimlig grad tillgodosedda. Den berörda frågan om rättshjälp torde närmast avse en delvis kurativ verksamhet i samband med förstagsprövningen av tillståndsärenden och får som utskot-

tet anfört till 1968 års riksdag prövas av utredningen. Då motionerna sålunda enligt utskottets mening inte speglar några nya beaktansvärda synpunkter finns enligt utskottets mening inte skäl att överlämna dem till utredningen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att vid statens invandrarverk inrätta en tjänst för generaldirektör i Cp 5, en extra ordinarie tjänst för avdelningschef samt fyra extra ordinarie tjänster för byråchefer,

2. att riksdagen för budgetåret 1969/70 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisar

a. till *Statens invandrarverk* ett förslagsanslag av 9 000 000 kr.,

b. till *Anpassningsåtgärder för invandrare* ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.,

c. till *Omhändertagande av flyktingar* ett förslagsanslag av 6 300 000 kr.,

3. att riksdagen avslår motionerna I: 56 och II: 63.

Stockholm den 6 maj 1969

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 84.

Reservation

beträffande *överlämnande av motioner till invandrarutredningen* av herr Ottosson (m), fru Diesen (m), herr Bohman (m) och fröken Ljungberg (m) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 17 börjar med »Vad i» och på s. 18 slutar med »till utredningen» bort ha följande lydelse:

»Enligt motionärerna bör samhället i möjligaste mån tillgodose minoritetsgruppernas förväntningar och invandrings- och minoritetspolitiken utformas så att individerna i minoritetsgrupperna får valfrihet beträffande sammansmältning med den inhemska befolkningen främst i vad gäller sådana kulturaktiviteter som upprätthållande och vidareutveckling av språkkunskaper, religion, särskilda konstarter och andra speciella kunskaper och att samhället garanterar valfriheten genom ett aktivt och personellt stöd

till olika minoriteters kulturella och andra aktiviteter. Utskottet delar den principiella syn på invandrings- och minoritetspolitiken som här kommer till uttryck. De synpunkter som i motionerna anförs för att förverkliga en sådan politik anser utskottet böra upptas till behandling av den år 1968 tillsatta invandrarutredningen.»

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen med bifall till motionerna I:56 och II:63 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna att de nämnda motionerna bör överlämnas till invandrarutredningen för beaktande.»